

TIBETAN

*Maximum Marks: 80
Time Allowed: Three Hours*

*(Candidates are allowed additional 15 minutes for only reading the paper.
They must NOT start writing during this time.)*

Answer all questions.

The intended marks for questions or parts of questions are given in brackets [].

Question 1

[20]

Write a short composition in Tibetan in about 400 words on *any one* of the following topics.

གཤམ་གསལ་བརྗོད་གཞི་གང་ཅུང་ཞིག་འདམས་དགོས་པ་དང་ཚུམ་དེ་ཚོག་༤༠༠་ཙམ་བྲིས་དགོས།

- (i) མི་ལམ་ཡག་པོ་ཞིག་མཐོང་བའི་སྐོར་བྲིས།
- (ii) རང་བྱུང་གཞོན་ཚེ་བྱུང་སྐབས་རང་གིས་མི་མང་ལ་རོགས་བྱས་པའི་ཉམས་སྦྱང་སྐོར་བྲིས།
- (iii) བྱེད་རང་གི་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བའི་པ་མའི་སྐོར་བྲིས།
- (iv) དམག་གི་སྐབས་སུ་ལུང་པའི་གཞོན་པ་ཚོས་མི་མང་ལ་སྤུང་སྦྱོབས་གང་འདྲ་བྱེད་བྱས་པའི་སྐོར་བྲིས།

Question 2

[8]

Choose the correct option to translate from Tibetan to English.

གཤམ་གསལ་བོད་ཡིག་གི་བརྗོད་པ་རྣམས་གང་གཞན་བཤགས་ཏེ་དབྱིན་ཡིག་ནས་བྲིས་པའི་བརྗོད་པ་ནས་འདམས་ཏེ་བྲིས།

- (i) ང་ཚོའི་འཚོ་བ་སྐྱེལ་སྤངས་ཀྱི་གཙོ་བོ་སོ་ནམ་ཡིན།
 - (a) Our main livelihood was gardening.
 - (b) Our main livelihood was business.
 - (c) Our main livelihood was agriculture.
 - (d) Our main livelihood was teaching.

This Paper consists of 7 printed pages and one blank page.

1224-835

© Copyright reserved.

Turn over

- (ii) མི་ཚང་ཕྱུག་པོའི་བྱིས་དུ་མཚོན་གཤམས་རེ་ཡོད་ཅིང།
- (a) The rich households had no shrine in their homes.
- (b) The rich households always had a shrine in their homes.
- (c) The poor family had a shrine in their homes.
- (d) The poor family had no shrines in their homes.
- (iii) ཀམ་པ་ནི་བོད་ནང་སྐྱ་མའི་ཡང་སྲིད་ངོས་ཚོན་བྱེད་པའི་ཐོག་མ་ཡིན།
- (a) Karmapa was the first incarnation recognized in Tibet.
- (b) Karmapa was the third incarnation recognized in Tibet.
- (c) Karmapa was the first incarnation recognized in Bhutan.
- (d) Karmapa was the fourth incarnation recognized in Tibet.
- (iv) ང་འཕྱུལ་ཆས་ཀྱི་རིགས་ལ་དགའ་བོ་ཡོད།
- (a) I was always fascinated by the machines.
- (b) He was always fascinated to do the mechanical things.
- (c) She was always fascinated to do the mechanical things.
- (d) I was not fascinated to do the mechanical things.
- (v) དགོན་པ་གཉིས་པ་དེའི་མིང་ལ་ཨ་མཛོ་བྱ་བྱུང་དགོན་ཟེར།
- (a) The second monastery was called Karma Shar Tsong Monastery.
- (b) The first monastery was called Amdo Jhakyung Monastery.
- (c) The third monastery was called Karma Shar Tsong Monastery.
- (d) The second monastery was called Amdo Jhakyung Monastery.
- (vi) སྤུ་རྒྱུང་རྒྱུང་དེས་སྐྱ་མ་མཚོང་བ་དང་སྐྱ་མའི་བང་དུ་སྡོད་འདོད་བྱེད་འདུག།
- (a) The little boy saw the Mother and wanted to sit on her lap.
- (b) The little boy saw the Lama and wanted to sit on his lap.
- (c) The little boy saw his father and wanted to sit on his lap.
- (d) The little boy saw his father and wanted to hug him.

(vii) ངའི་ཕ་ཚུན་འབྲུག་ཕེབས་པའི་སྐབས་སུ་ལོ་ངོ་དགུ་ཡིན་འདུག།

- (a) My father was six years old when he visited Bhutan.
- (b) My father was eight years old when he visited Bhutan.
- (c) My father was nine years old when he visited Darjeeling.
- (d) My mother was nine years old when she visited Darjeeling.

(viii) བོད་འགའ་ཤས་ལ་པའོན་བརྒྱད་ཅུ་ཙམ་གྱི་ལྗོངས་ཡོད།

- (a) Some of the volumes weighed eighty pounds.
- (b) Most of the volumes weighed eighty pounds.
- (c) Some of the volumes weighed sixty pounds.
- (d) Most of the volumes weighed fifty pounds.

Question 3

[12]

Translate the following passage from Tibetan to English.

གཤམ་གསལ་བོད་ཡིག་བརྗོད་བྱ་ཚུལ་དབྱིན་ཇིན་པའ་བཟུང་བཀྲིས།

སྟག་འཚོར་ནི་སོ་ནམ་པའི་ས་ཁུལ་ཞིག་ཏེ། འབྲུ། གྲོ་ཞིག། འཕྲོལ་འབྲིལ་རྣམས་ཉེ་ལྷལ་
སྐྱེ་འབྲུམ་དང། ཟེ་ལིང་ནང་ཕར་སྐྱད་དེ། ཇ་ བྱེ་ཀར། རས་སོགས་མཐོ་བྱེད་དང།
རྒྱན་ཆ། ལྷགས་གྱི་སྣོད་ཆས་སོགས་རྒྱུར་སྐྱབས་ཏེ་ཉོ་ཚོང་བྱེད། མི་མང་གི་གྲོན་ཆས་
ནི་བོད་གྱི་གྲོན་ཆས་ཁེ་གཙང་སྟེ། རྩོ་གས་པགས་ཞ་དང། ཀོ་བའི་ལྷམ་ལུ་རིང་གྲོན་པ།
ལྷུ་པ་ལ་སྟེ་རགས་དམའ་པོ་བཅིངས། ཡམ་རྟག་ལྷུག་ལྷུག་བཞག་སྟེ། དེ་ནང་མཐོ་ཆས་འཇུག་གི་རེད།
བོད་ནང་གང་སར་ལྷུ་པ་འགྲོན་སྟངས་སྣ་ཚོགས་ཡོད། སྟེ་དམན་རྣམས་ནས་བལ་གྲིས་བཅོས་པའི་
ལྷུ་པ་ལྷུ་ལྷུང་མེད་པ་རིང་པོ་གྲོན་པ་དང། རས་སམ། སི་ལེགས་གྱི་སྣོད་ལྷུང་ཚོན་བཀྲུག་ཆེན་པོ་
དེ་འདྲ་ཡང་གྲོན་གྱི་རེད། དམིགས་བསལ་གྱི་དུས་སྐབས་ལ་སྟེ་དམན་ཚོས་མགོ་རྒྱབ་རྟེ་མཚམས་བར་
སླེབས་པའི་རྒྱན་ཆ་འདོགས་པ་དང། དགུན་དུས་སུ་ཚང་མས་པགས་པའི་སྣོད་ལྷུང་དང་པགས་
པ་མཐུགས་པའི་ནང་ཤ་བྱས་པའི་ལྷུ་པ་གྲོན་གྱི་རེད།

Question 4

Choose the correct option to translate from English to Tibetan.

གཤམ་གསལ་ ལྷན་ཡིག་གི་བརྗོད་པ་ནམས་གང་གཟམ་བཏུག་ཏེ་ཡོད་ཡིག་ནས་ཐོས་པའི་བརྗོད་པ་ནས་
འདེམས་ཏེ་བྲིས།

- (i) He is very clever by nature.
- (a) ཁོང་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱ་ལོ་ལྷོ་ལོ་ཞིག་རེད།
- (b) ཁོང་རང་བཞིན་གྱི་སྤྱན་ལོ་ལྷོ་ལོ་ཞིག་རེད།
- (c) ཁོང་རང་བཞིན་གྱི་བཟང་ལོ་ལྷོ་ལོ་ཞིག་རེད།
- (d) ཁོང་རང་བཞིན་གྱི་སྤྱད་ལོ་ལྷོ་ལོ་ཞིག་རེད།
- (ii) My mother was kind- hearted.
- (a) ངའི་ཨ་མ་བྱམས་སྤོང་རྗེ་ཡོད་མཁན་ཞིག་མ་རེད།
- (b) ངའི་ཨ་མ་བྱམས་སྤོང་རྗེ་མེད་མཁན་ཞིག་རེད།
- (c) ངའི་ཨ་མ་བྱམས་སྤོང་རྗེ་ཡོད་མཁན་ཞིག་རེད།
- (d) ངའི་གཅེན་ལོ་བྱམས་སྤོང་རྗེ་ཡོད་མཁན་ཞིག་རེད།
- (iii) The Norbulinka was more like a home for me.
- (a) འོ་ར་བྱ་སྤོང་ག་ནི་སྤོང་གྱི་སྤོང་ལྷོ་ལོ་ལྷོ་ལོ་ཞིག་ལོ།
- (b) འོ་ར་བྱ་སྤོང་ག་ནི་སྤོང་གྱི་ལོ་ལྷོ་ལོ་ལྷོ་ལོ་ཞིག་ལོ།
- (c) འོ་ར་བྱ་སྤོང་ག་ནི་སྤོང་གྱི་སྤོང་ལྷོ་ལོ་ལྷོ་ལོ་ཞིག་ལོ།
- (d) འོ་ར་བྱ་སྤོང་ག་ནི་སྤོང་གྱི་ལོ་ལྷོ་ལོ་ལྷོ་ལོ་ཞིག་ལོ།
- (iv) I started the long journey by road.
- (a) སྤོང་ཐག་རིང་གི་འགྲུལ་བཟུང་ནི་འགྲོ་ལམ་ཐོག་ཕེབས་པ་ཡིན།
- (b) སྤོང་གྲུ་གཟིངས་ནང་ཐག་རིང་གི་འགྲུལ་ལམ་དུ་བཟུང།
- (c) སྤོང་མེ་འཁོར་ནང་ཐག་རིང་ཐག་རིང་གི་འགྲུལ་ལམ་དུ་བཟུང།
- (d) སྤོང་མོ་འོ་ར་ནང་ཐག་རིང་གི་འགྲུལ་ལམ་ནང་བཟུངས་མེད།

(v) He was fond of horses and rode them a great deal.

- (a) ཁོང་རྟ་ལ་དགའ་པོ་མེད་སྟབས་རྟ་མང་པོ་བཞོན་གྱི་རེད།
- (b) ཁོང་གཡག་ལ་དགའ་པོ་ཡོད་སྟབས་གཡག་མང་པོ་བཞོན་གྱི་རེད།
- (c) ཁོང་རྟ་ལ་དགའ་པོ་ཡོད་སྟབས་རྟ་མང་པོ་བཞོན་གྱི་རེད།
- (d) ང་རྟ་དགའ་པོ་ཡོད་སྟབས་རྟ་མང་པོ་བཞོན་གྱི་ཡོད།

(vi) Happiness springs from a peaceful mind.

- (a) བདེ་སྲིད་ནི་གཙོ་བོར་ཡིད་ཀྱི་བདེ་བ་ལས་བྱུང།
- (b) བདེ་སྲིད་ནི་གཙོ་བོར་སྐད་གྲགས་ཅན་ནས་བྱུང།
- (c) བདེ་སྲིད་ནི་གཙོ་བོར་སྟོབས་ཤུགས་ལས་བྱུང།
- (d) བདེ་སྲིད་ནི་གཙོ་བོ་སྤྲ་མ་ལས་བྱུང།

(vii) The animals roamed around freely not afraid of humans.

- (a) རི་དྲགས་རྣམས་ཀྱང་འཇིགས་པ་མེད་པར་བག་ཐེབས་སྲུ་ཚྭ་དྲོད་པ་རེད།
- (b) གཡག་རྣམས་ཀྱང་འཇིགས་པ་མེད་པར་བག་ཐེབས་སྲུ་ཚྭ་དྲོད་པ་རེད།
- (c) བ་རྣམས་ཀྱང་འཇིགས་པ་མེད་པར་བག་ཐེབས་སྲུ་ཚྭ་དྲོད་པ་རེད།
- (d) ཤ་བ་རྣམས་ཀྱང་འཇིགས་པ་མེད་པར་བག་ཐེབས་སྲུ་ཚྭ་དྲོད་པ་རེད།

(viii) He offered a box of sweets to us.

- (a) ཁོང་གི་ང་ཚོར་བག་ལེབ་མང་པོ་ཕུལ་སོང།
- (b) ཁོང་གི་ང་ཚོར་མངར་ཆ་ལྗེར་མ་གཅིག་ཕུལ་སོང།
- (c) ཁོང་གི་ང་ཚོར་མར་ལྗེར་མ་གཅིག་ཕུལ་སོང།
- (d) ཁོང་གི་ང་ཚོར་རྩམ་པ་ལྗེར་མ་གཅིག་ཕུལ་སོང།

Question 5

Translate the following passage from English to Tibetan.

གཤམ་གསལ་ བཅོམ་བྱ་འདི་བོད་ཡིག་མོག་ལ་ཕབ་རྒྱུ་དགོས།

The sacred(ཚུ་ཚེ') lake of Lhamoi Latso at Chokhorgyal is about ninety miles southeast of Lhasa. The people of Tibet believe (ཡིད་ཚལ་) that visions of the future (མ་འོང་བ་) can be seen in the waters of this lake. There are many such holy lakes in Tibet, but Lhamoi Latso is the most celebrated (སྐད་གྲགས་ཚེ་ཤོས་) of them all. Sometimes the visions are said to appear (བསྟན་) in the form of letters, and sometimes as pictures of places and future events.

The regents spent several days in prayers (སྒོམ་ལམ་) and meditation, and then they saw the visions of three Tibetan letters Ah, Ka and Ma, followed by a picture of a monastery with roofs of jade green and gold and a house with turquoise tiles.

Question 6

Read the passage given below carefully and answer the questions that follow in Tibetan.

གཤམ་གྱི་བཅོམ་བྱ་འདི་དག་གི་ཕབ་རྒྱུ་ལ་ཉེ་འོག་གི་དྲི་བ་ལྷན་གྱི་ལན་མ་འོར་བ་བྱིས།
བོད་དུ་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཅན་གྱི་གནས་ཚུལ་མ་བཅོམ་གོང་བོད་མི་ཚོ་བདེ་བསྐྱིད་ཀྱི་འཚོ་བ་ཇི་ལྟར་སྤོང་
ཚུལ་བཅོམ་རྒྱ་ཡིན། བོད་ཐག་ཉེའི་བྱིམ་མཚོས་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོ་ཡོད། ཤར་དང་བྱང་ལ་རྒྱ་ནག་
དང་སོག་པོ། ཤར་ཏུར་གི་སི་ཐན་བཅས་ཡོད། རྒྱ་གར་ འབར་མ། བལ་ཡུལ། འབྲས་འབྲུག་
བཅས་བོད་ཀྱི་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་ཡོད། རུབ་ཕྱོགས་སུ་པ་གི་སི་ཐན་དང། ཨམ་གླུ་འི་སི་ཏན། ལྷ་ཅ་སུ་
བཅས་ཀྱང་ཐག་ཉེ་ཡོད་པ་རེད། དུས་རབས་མང་པོའི་རིང་བྱིམ་མཚོས་རྒྱལ་ཁབ་དེ་ཚོའི་ཁོངས་ནས་
མང་པོ་དང་འབྲེལ་བ་བྱུང་ཞིང། ལྷག་པར་དུ་རྒྱ་གར་དང་ཚོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད་པ་མ་ཟད།
དེད་ཅག་གི་ཡི་གེ་འདི་ཡང་ལྷངས་རྒྱ་གར་ནས་བྱུང་བ་སྟེ། རང་པོའི་ཚོས་བོད་དུ་མ་དར་སྐབས་
བོད་དུ་ཡི་གེ་མེད་པར་བརྟེན་ཚོས་རྣམས་བོད་མིས་ཤེས་རྟོགས་སྐབ་པའི་དོན་དུ་བོད་སྐད་ཀྱི་ཡི་གེ་ཞིག་
དགོས་པ་བྱུང་སྟེ། རྒྱ་གར་གི་ཡི་གེ་དཔེ་བླངས་ཏེ་བཅོས། རྒྱ་ནག་དང། སོག་པོ་གཉིས་སུ་ཡང་ཚོས་
སྤོང་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བྱུང། རྩ་དུས་པར་ཤ་དང། ཤར་ཏུར་གི་སི་ཐན་ལ་ཡང་འབྲེལ་བ་ཤུགས་ཆེ་བྱུང་སྟེ།
དུས་ད་ལྟ་ཡང་པར་ཤ་དང་བོད་ཀྱི་ཚོས་གོས་རྣམས་པ་འདྲ་བ་ཡང་ཡོད་འདུག། ཉེ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་
དུས་རབས་ཉེ་ཤུ་པའི་འགོ་སྟོན་དུ་ཅ་སུ་དང། དབྱིན་ཇིར་སྤོང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་བྱུང། བྱིམ་མཚོས་རྒྱལ་
ཁབ་ཚོར་འབྲེལ་བ་དེ་ལྟར་བྱུང་ན་ཡང། བོད་ཀྱི་མི་རིགས་ནི་མི་རིགས་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་ཐ་དད་
ཅིག་རེད། ང་ཚོའི་གཞུགས་དབྱིབས། སྐད་ཡིག། ལྷགས་སྟེལ་བཅས་བྱིམ་མཚོས་སུ་དང་མི་འདྲ་བའི་
དད་ཡིན་ཞིང། དེ་བཞིན་རིགས་དང། གཤམ་ལྷགས་ཀྱང་ང་ཚོའི་ཉེ་སྐོར་གྱི་ཨེ་ཤ་ཡའི་མི་རིགས་སུ་

དང་འབྲེལ་མེད་ཐ་དད་ཅིག་རེད།

- (i) བོད་ཀྱི་བྱིམ་མཚེས་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ཀྱི་མིང་གིས། [5]
- (ii) ལྷག་པར་དུ་རྒྱ་གར་དང་གང་གི་ཐོག་འབྲེལ་བ་བྱུང་ཡོད། [5]
- (iii) རེད་ཅག་གི་ཡི་གེ་འདི་རྒྱ་གར་ནས་དཔེ་སྐད་ཏེ་བཟོས་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ནམ། [5]
- (iv) ང་ཚོའི་ཆས་གོས་བྱིམ་མཚེས་སུ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད། [5]